

Оцінка інфляції за листопад 2017 року

Споживча інфляція в листопаді очікувано уповільнилася до 13.6% у річному вимірі з 14.6% у жовтні. У місячному вимірі зростання споживчих цін також сповільнилося до 0.9% з 1.2% у жовтні.

Фактична інфляція перевищила прогноз, опублікований у “Інфляційному звіті” за жовтень 2017 року, у зв’язку із вищими темпами зростання цін на продукти харчування.

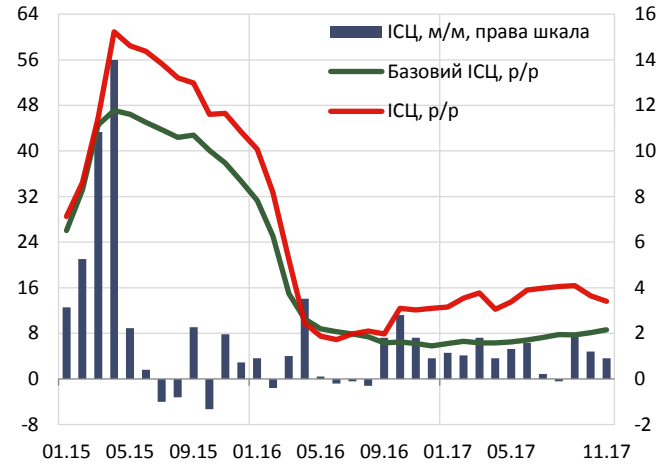
Базова інфляція в листопаді становила 8.6% р/р (1.0% у місячному вимірі). Суттєвіше, ніж очікувалося, зросли ціни на продукти харчування з високим ступенем обробки (на 12.3% р/р), відображаючи вторинні ефекти від підвищення цін на відповідні сирі продукти. Зокрема, прискорилося зростання цін на м’ясні продукти (до 20.7% р/р) та залишилися високими темпи зростання цін на молочні продукти (24.7% р/р).

Також прискорилося зростання вартості послуг, що входять до базової інфляції (до 13.7% р/р), під впливом підвищення виробничих витрат та погавлення споживчого попиту. Зокрема вищими темпами, ніж у попередньому місяці, зросла вартість послуг зв’язку, культури, ресторанів та готелів, фінансових, страхових та медичних послуг.

Через послаблення гривні відносно іноземних валют у жовтні-листопаді незначно прискорилося зростання цін на більшість непродовольчих товарів (насамперед на лікарські засоби, медичні товари, побутову техніку, меблі, товари для підтримки чистоти та особистого догляду), що переважно імпортуються (до 3.6% р/р). Водночас, як і в попередні місяці, уповільнювалося зростання цін на одяг та взуття (до 0.5% р/р) завдяки повільнішому відображенню в їх цінах динаміки зміни валютного курсу (більшість продавців одягу та взуття здійснюють закупівлю товару за декілька місяців до початку сезону).

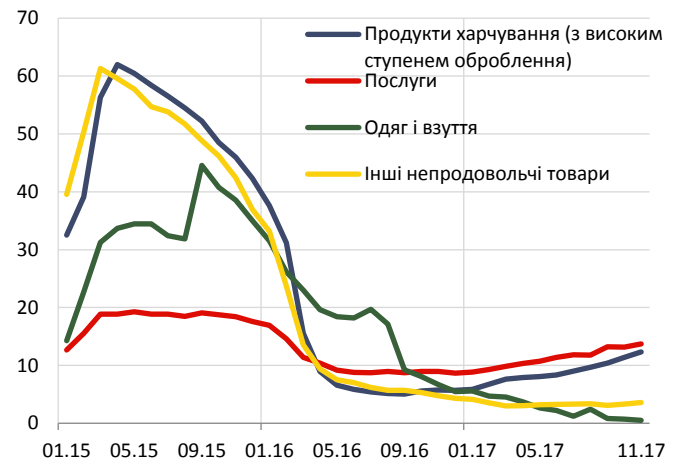
Зростання цін на сирі продовольчі товари в листопаді уповільнилося (до 23.9% р/р), утім також дещо перевищило прогноз. Зокрема вищими, ніж очікувалося, були темпи зростання цін на молоко та м’ясо (25.9% р/р та 31.8% р/р відповідно) попри їх очікуване сповільнення порівняно з попередніми місяцями. Ціни на овочі очікувано уповільнили зростання (до 24.6% р/р) через розширення пропозиції пізнього урожаю, насамперед овочів борщового набору. Крім того, знизилися ціни на цукор (на 2.4% р/р) на тлі низьких світових цін та значної пропозиції на внутрішньому ринку, а хороший урожай продовжував зумовлювати падіння цін на гречку (до 24.2% р/р). Натомість зростання цін на фрукти прискорилося (до 28.9% р/р) насамперед через вищі, ніж у минулому році, ціни на цитрусові. Також збільшилися темпи зростання цін на яйця (15.4% р/р) на тлі зростання зовнішнього попиту та розширення експортних можливостей для українських виробників продукції птахівництва¹.

Індекси споживчих цін, %

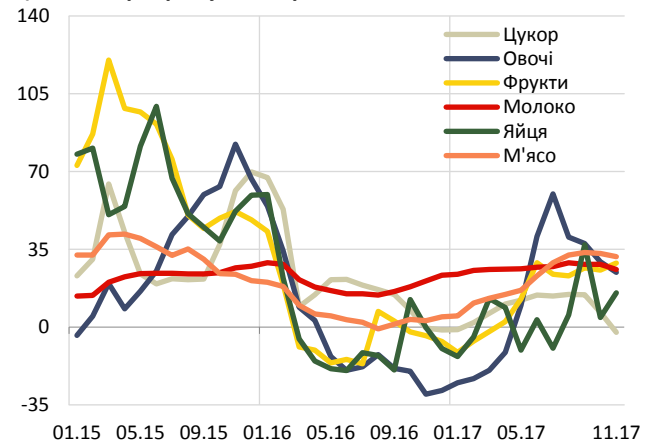
Джерело: ДССУ.

Основні компоненти БІСЦ, % річна зміна

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Ціни на сирі продукти, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

¹ Упродовж 2017 року українські виробники продовжували отримувати дозволи на експорт харчової продукції тваринного походження до ЄС. Зокрема у вересні серед таких компаній було одне з найбільших підприємств з виробництва яєць. Крім того, на початку листопада Саудівська Аравія зняла заборону на ввезення української продукції птахівництва.

Зростання цін та тарифів, що регулюються адміністративно, очікувано уповільнилося (до 16.7% р/р) завдяки сприятливій базі порівняння (у жовтні-листопаді минулого року відбулося підвищення тарифів на опалення та гаряче водопостачання) і в цілому відповідало прогнозу. Уповільнилося також зростання цін на тютюнові вироби, алкогольні напої та послуги залізничного транспорту. Водночас тривало прискорення зростання цін на хліб та послуги автодорожнього пасажирського транспорту на тлі зростання їх собівартості.

Зростання цін на паливо (17.7% р/р) також виявилось вищим, ніж закладено в прогнозі, унаслідок підвищення цін на нафту та послаблення гривні до євро (акцизи на паливо встановлено в євро).

У листопаді 2017 року тривало сповільнення зростання індексу цін виробників у річному вимірі (до 18.4% р/р). У місячному вимірі ціни виробників зросли на 1.8%. Як і в попередньому місяці, основним чинником сповільнення промислової інфляції в річному вимірі стало зниження темпів зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря (до 1.0% р/р з 4.7% р/р у жовтні). Це серед інших чинників пояснюється суттєвим падінням середньої ціни електроенергії, яку виробляють на ГЕС, на тлі вищих за норму водності річок та припливу до водосховищ, а також високою часткою атомної генерації у виробництві електроенергії. Також середня ціна продажу електроенергії ТЕС була нижчою, ніж у минулому році.

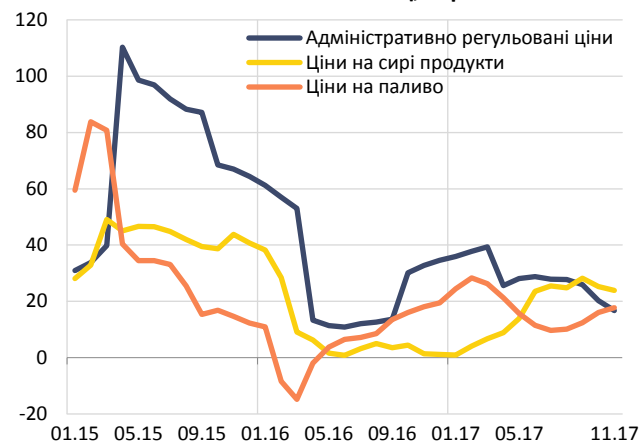
Темпи зростання цін у харчовій промисловості залишилися майже незмінними (13.5% р/р). Так дещо уповільнилося зростання цін у виробництві м'ясних продуктів (до 28.7% р/р), а також збереглося падіння цін у виробництві цукру (на 2.5% р/р). Однак це було повністю компенсоване незначним збільшенням темпів зростання цін у виробництві молочних продуктів на тлі високого зовнішнього попиту, а також прискоренням зростання цін у виробництві напоїв та борошнених виробів (18.0% р/р та 18.1% р/р відповідно) унаслідок підвищення їх собівартості.

Зростання цін у добувній промисловості значно прискорилося (до 43.8% р/р). Зокрема збільшилися темпи зростання цін у добуванні кам'яного вугілля (до 75.3% р/р), у тому числі через підвищення цін реалізації вугілля державних шахт для теплової генерації. Крім того, під впливом зростання світових цін прискорилося збільшення цін у добуванні металевих руд та сирової нафти (до 46.9% р/р та 14.6% р/р відповідно). Однак динаміка цін у добувній промисловості ще не відобразилась на наступних ланках виробничого процесу. Зокрема продовжили скорочуватися темпи зростання цін у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (до 37.5% р/р), а також уповільнилося зростання цін у металургійному виробництві (до 34.8% р/р), у тому числі завдяки високій базі порівняння.

Збільшилися темпи зростання цін у хімічній промисловості (до 25.0% р/р) насамперед за рахунок добрив в умовах високого попиту з боку аграріїв та певних імпорتنних обмежень.

Також тривало прискорення зростання цін у виробництві автотранспортних засобів (до 20.6% р/р) та машинобудуванні (до 17.0% р/р) на тлі активізації попиту на цю продукцію.

Основні компоненти небазового ІСЦ, % річна зміна

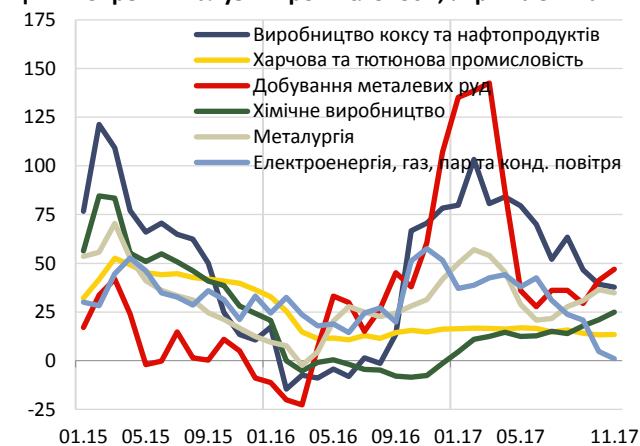
Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

Ціни в окремих галузях промисловості, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

Зміна цінних індексів ІСЦ та ІЦВ у 2015 – 2017 роках																
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)																
	частка ІСЦ для 2017 року, %	у річному вимірі, %													зміна за листопад 2017 року, %	
		2015 рік	2016 рік	2017 рік** †												
				січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад		
Індекс споживчих цін	100.0	43.3	12.4	12.6	14.2	15.1	12.2	13.5	15.6	15.9	16.2	16.4	14.6	13.6	0.9	
Базова інфляція	57.4	34.7	5.8	6.2	6.6	6.3	6.3	6.5	6.8	7.3	7.8	7.7	8.1	8.6	1.0	
Небазова інфляція *	42.6	49.7	17.5	17.9	20.8	22.8	17.7	20.7	25.0	25.2	25.0	25.7	21.9	19.7	0.8	
сирі продукти	19.0	40.7	1.2	1.0	4.1	6.7	8.9	13.8	23.6	25.5	24.8	28.2	25.3	23.9	0.1	
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.6	64.4	34.6	35.9	37.8	39.3	25.6	28.1	28.8	27.9	27.8	25.9	20.3	16.7	0.9	
паливо	5.0	12.5	19.5	24.5	28.4	26.3	21.3	15.7	11.5	9.7	10.1	12.4	16.0	17.7	3.2	
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)																
Продукти харчування та безалкогольні напої	41.8	41.5	3.3	3.0	5.3	7.2	8.3	10.6	15.0	16.3	16.8	18.8	18.0	13.6	0.9	
Алкогольні напої, тютюнові вироби	7.9	22.7	22.5	26.3	30.2	30.2	28.3	27.5	27.4	26.3	25.1	25.8	24.7	23.8	0.6	
Одяг і взуття	5.4	35.0	5.5	5.6	4.7	4.5	3.7	2.7	2.1	1.2	2.1	0.8	0.7	0.5	-0.7	
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	7.5	103.0	47.2	46.6	46.5	49.5	25.1	28.6	29.2	27.8	27.3	23.2	15.2	10.3	0.8	
утримання будинків та прибудинкових територій	0.5	5.4	11.5	14.1	16.8	21.7	25.3	29.3	39.9	48.7	49.3	46.5	46.7	47.9	1.2	
водопостачання	0.3	23.0	42.1	26.7	24.7	24.1	27.3	37.1	40.0	41.2	32.1	30.1	25.6	22.3	0.3	
гаряча вода	0.2	55.8	82.9	82.9	83.2	83.3	83.3	83.0	82.9	15.3	14.4	14.5	8.5	2.1	0.3	
природний газ	2.1	273.0	42.0	42.0	42.0	42.0	-4.3	0.9	1.0	1.0	1.1	1.2	1.2	1.2	0.0	
центральне опалення	1.2	78.7	89.3	89.7	90.1	90.2	90.2	90.2	90.2	90.0	90.0	90.0	25.0	2.8	2.5	
електроенергія	1.0	66.9	60.0	60.0	60.0	63.7	63.7	63.7	63.7	63.7	63.7	28.1	28.1	28.1	0.0	
Транспорт	12.1	20.4	11.4	14.9	17.2	16.8	15.7	13.1	11.5	11.1	11.8	12.6	14.4	15.4	2.4	
Зв'язок	3.2	7.0	4.0	4.1	4.6	7.1	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	9.7	10.6	11.5	0.8	
Освіта	1.6	24.2	13.7	12.1	11.5	10.7	10.3	9.7	8.9	8.5	8.8	15.7	15.4	15.1	0.2	
Окремі компоненти ІЦВ																
	частка ІЦВ для 2017 року, %***	у річному вимірі, %													зміна за листопад 2017 року, %	
		2015 рік	2016 рік	2017 рік												
				січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад		
Індекс цін виробників	100.0	25.4	35.7	36.8	38.9	38.3	35.6	27.1	26.3	23.3	23.6	22.4	18.8	18.4	1.8	
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	13.2	17.6	85.1	109.1	101.0	94.7	75.7	32.4	30.5	35.7	39.6	35.1	37.8	43.8	8.9	
Добування кам'яного вугілля	2.4	-0.8	40.4	43.5	21.0	20.5	35.4	37.1	49.8	51.9	63.8	70.5	61.2	75.3	8.7	
Добування сировини нафти та природного газу	4.7	120.3	76.5	123.8	116.2	88.3	94.1	12.0	8.9	10.0	17.9	13.3	8.6	14.6	3.4	
Добування металевих руд	5.1	-8.9	107.2	135.2	138.5	142.6	87.0	35.9	27.7	36.1	36.1	29.3	41.2	46.9	14.1	
Переробна промисловість	65.1	23.8	22.6	25.6	28.9	27.5	25.4	21.1	18.7	17.8	20.1	19.9	20.7	20.7	1.0	
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.8	36.4	16.2	16.4	16.7	16.6	16.3	16.9	16.5	14.7	15.7	14.1	13.3	13.5	1.1	
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	3.4	4.7	61.7	79.9	103.3	80.6	84.1	79.5	70.0	52.0	63.4	46.7	39.3	37.5	1.9	
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	3.2	24.2	-1.4	4.5	10.9	12.5	14.5	12.4	12.7	15.0	13.9	17.9	21.0	25.0	2.2	
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	31.5	8.5	8.3	9.2	9.0	9.0	9.0	8.7	8.9	9.3	9.8	10.3	10.4	0.7	
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.2	29.6	9.5	10.6	11.7	12.2	11.2	11.7	11.5	11.6	11.7	11.3	11.7	12.1	0.7	
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	17.3	12.4	41.8	49.9	57.0	54.0	45.5	28.9	20.8	21.7	27.8	30.9	36.5	34.8	0.6	
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.2	15.5	11.4	9.1	15.4	14.5	16.1	14.2	14.2	16.4	18.4	17.9	18.9	20.6	0.8	
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	21.8	33.2	51.5	37.1	38.7	42.6	44.2	37.9	42.5	31.0	23.8	20.8	4.7	1.0	0.8	

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відрізнятися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Із січня 2017 року змінено методологію розрахунку індексів споживчих цін. Детальніша інформація на сайті ДССУ.

*** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2016 рік.

† Зміна цін за окремими компонентами споживчого кошика згідно з класифікацією НБУ на підставі даних ДССУ уточнена через перегляд методології розрахунку вагових коефіцієнтів.